

KRIGSMINDER

FRA

FELTTOGENE I VORE FØRSTE FRIHEDSAAR

MØNTER OG MEDAILLER

SAMLEDE

AF

VILHELM BERGSØE

— — —

MED ILLUSTRATIONER EFTER ORIGINALSTYKKERNE.

Til

Det store kgl. Bibliotek

fra
Jan 1889. Vilhelm Bergsjø

Pressen kan have travlt nok til daglig; men naar politiske Omvæltninger, naar Krig og Ufred truer Landet, da kommer den i en febril Virksomhed. Proclamationer og Opraab, Piecer og Viser, Skillingsblade og Løbesedler flyde som Skum paa Vand, og forsvinde som det, hvor karakteristiske de end kunne være for den Tid, som de skyldte deres Tilværelse. Kun en enkelt Samler gjemmer dem, og naar halvhundrede Aar ere gaaede, begynde de at faae den Tidens Patina, der giver dem Interesse som Mere end Kuriositeter.

Men det er ikke blot Bogtrykkerpressen, der faaer travlt. Der gives en anden Presse, som vel arbejder langsommere, men hvis Produkter til Gjen-gjæld have en ganske anden Varighed end det forgjængelige Papir, og det er Medaillepressen. I haardt, uforgjængeligt Metal sender den sine korte, kjærne-fulde Meddelelser vidt over Lande, og de ville vedblive at bestaa, at opbevares og studeres, naar alle andre Minder længst ere forsvundne. Det var at ønske, at de, som lade slige Minder præge, ogsaa vilde erindre, at de overgive dem til Aartusinders Bedømmelse, og at Folkets kunstneriske Standpunkt engang vil blive maalt efter dem alene. Havde man erindret dette, vilde man sikkert have undgaaet en saadan Caricaturmedaille, som den Udstillingscomiteen lod præge i 1888.

Medaillerne fra Krigsaarene 1848—50 have desværre, enkelte fraregnede, heller ikke synderlig Kunstværdi. De mindre ere endog ligefrem slette; men alle staa de som Vidner om den Række blodige Kampe, Danmark førte i hine Aar, og det er derfor som historiske Minder, ikke som Kunstgjenstande, at de her for første Gang ere sammenstillede og beskrevne. Jeg har samlet Materialet, ofte langvejs fra, med al den Flid, jeg formaaede. Alle offentlige og private Kilder

ere udtømte. Jeg troer derfor, at Samlingen er meget nær ved at indeholde det Meste af, hvad der i hine Aar er præget af Medailler, Mønter og politiske Forenings-Tegn.

Det ligger nu engang ikke for den danske Charakter at forherlige sine Sejre paa den Maade, og der var saa megen mindre Grund dertil, som det var en Broderkrig, vi førte. Der foreligger derfor fra dansk Side ikke en eneste Slagmedaille, ikke engang for Frederiksstad, Fredericia eller Isted. Vore Medailler ere prægede over Faldne, over nordiske Kampfæller, eller for Tapperhed og Fædrelandskjærlighed, udviist i Krigen. Det var Tydskerne forbeholdt at præge Slagmedailler, baade over de faa Batailler de vandt, og de mange, de tabte.

Idet jeg med Hensyn til Detaillerne henviser til efterfølgende Beskrivelse, skal jeg her kun i korte Træk angive de Grupper, hvori disse Erindrings-tegn falde.

Da Krigen var endt, var det en naturlig Tanke at mindes de Mænd, der havde ført Hæren til Sejer. Der udkom derfor hos Kunsthandler Bing i 1850 sex Medailler (Fig. 1—6), udførte i England af *Allen & Moore*, og prægede i Birmingham. De bære paa den ene Side Brystbillede af Bülow, Helgesen, Krogh, de Meza, Rye og Schleppegrell, paa den anden Side et af de mange Mindevers, som H. P. Holst skrev ved Hærens Indtog og Sejersfesterne i Rosenborg Have. Det var billige Medailler, væsenlig bestemte for Soldaterne og Folket.

Fra Statens Side paatænkte der to Fortjenstmedailler, en »*For Tapperhed*« og en »*For Fædrelandskjærlighed*«, udviist under Krigen. Stemplerne (Fig. 7—8) udarbejdedes af Medailleur F. Krohn; men kom desværre aldrig til Anvendelse. Vore tappre Soldater maatte nøjes med Bevidstheden om at have gjort deres Pligt, og medens de svenske og norske Frivillige ved privat Initiativ fik deres Erindringsmedaille om Krigen (Fig. 9), var der ingen tilovers for dem, der havde blødt paa deres eget Fædrelands Jord. Man vilde ikke vække Mistemning hos Slesvigholstenerne ved at lade den danske Hær bære et Mindetegn om det ved Vaabenmagt kuede Oprør.

Disse vare derimod ikke saa fintfølende, og medens Serien af de danske Medailler sluttes her, prægede Slesvigholstenerne Resten, og det er ikke faa. Den provisoriske Regjerings Oprettelse 14. Marts 1848 mindedes ved en Medaille af Lorenz (Fig. 11), hvor den danske Frihedsbevægelse fremstilles som en Drage med Narrehætte paa Hovedet. Freischärlernes Anfører, v. d. Tann, forherligedes ved en Medaille af Drentwett (Fig. 10), og endelig uddeltes der i Kiel den 8. Juli 1850 til Insurgenterne et Jernkors (Fig. 13) »in Anerkennung der den

Herzogthümern Schleswig-Holstein in ihrem Kampfe für das Recht und die Ehre des Landes geleisteten Dienste«. Det til Korset hørende Diplom er signeret »Die Statthalterschaft der Herzogthümer Schleswig-Holstein« og undertegnet af F. Reventlou, Beseler og Krohn.

Slagene og Bataillerne i 1848, selv Smaatræfninger, forevigedes ved en Række smaa, tarveligt udførte Skuepenge (Fig. 20—26), der solgtes til Soldaterne, og bares i Baand med de tyske Farver. De havde paa Forsiden en Fremstilling af Kampen, og paa Bagsiden: »*And: an den gefallenen deutschen Helden*« eller, senere »*an den tapfern deutschen Helden*«. Var Sejren tvivlsom eller gik Geschäften daarligt, saa vidste man at hjælpe sig. Man omprægede da Bagsiden, saa at der kom til at staa: »*Minde om de tappre danske Helte*«, og saa smuglede man dem over til vore tappre Jenser, som gladelig gik i Tøjet — de fik jo intet andet Hæderstegn, end hvad Fjenden sendte dem.

Et lumpent Overfald, et Brud paa Parlamentairflagets Ukrænkelighed, Mordet paa en flink Matros, og Mishandlingen af en dansk Søofficer ved drukne Bønder og Fiskere paa Femern den 15. April fremkaldte, mærkelig nok, den største af alle Medaillerne i 1848. Den er skaaret af Helfricht (Fig. 12), aabenbart efter et Øjenvidnes Tegning; thi da jeg viste den til den gamle Hædersmand Niels H. Bruun, der dengang som Overkanoneer svømmede bort med Jollen under Fjendens Ild, udbød han: »Ja, saadan var det!«, hvorimod han erklærede den Fremstilling, som findes i »Felttogene« pag. 123 for ren Fantasi, hvad en Gjennemlæsning af Forhørene ogsaa viser, at den er. Det maa dog senere være gaaet op for Tyskerne, at denne Bedrift ikke var værd at foreviges; thi denne Tugthusmedaille, som vistnok skyldes den forfængelige Baron v. Leesens eget Initiativ, forekommer nu yderst sjelden.

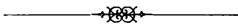
Felttoget i 1849 indlededes med en Begivenhed, der ramte Danmarks gamle Søhæder tungt, og gav Tydskerne en kjærkommen Anledning til at slaa fast, at et grundstødt Linieskib kan skydes i Brand med gloende Kugler. Affairen ved Eckernförde den 5te April vakte en vild Jubel over hele Tydskland, og ikke mindst jublede Indbyggerne i den lille Rævnekrog, som burde have været jævnet med Jorden, før vort bedste Rangskib fløj i Luften. »*Die Jungfrauen Eckernfördes*«, som havde seet Stranden bedækket med Vrag og lemlæstede Lig, lod Kobberstumperne fiske op, og af disse prægedes der paa deres Foranstaltning en Medaille (Fig. 15), som viser, hvor højt Fanatismen dengang gik. Til Tak for, at vi havde undladt at skyde »*en aaben By*« i Brand, en Mildhed, som Tydskerne paa en værdig Maade senere gjengjældte ved Sønderborg, dannede

der sig i Eckernförde en hel Industri — man levede som Ravne paa Christian den Ottendes Vrag. Egetømmeret blev forarbejdet til Tobaksdaaser, Jetonkasser etc., og disse forsynedes med de Kobber- og Messingjetons, hvoraf en findes afbildet Fig. 18, medens en større Medaille af Drentwett (Fig. 25) prægedes i Tydskland, hvortil ogsaa graverede Metalstumper af Vraget (Fig. 39—41) vandrede.

Men hermed vare Lykkens Dage til Ende for Insurgenterne. Affairen ved Kolding d. 23de April fremkaldte vel en lille Sejersjeton (Fig. 27), men ved Udfaldet fra Fredericia var der al Grund til Ønsket: »*Heil unsern tapfern Vaterlandsvertheidigern*«, som Reversen (Fig. 28) bærer. Oprørshæren var sprængt, Modet knækket, og hverken Istedslaget eller Frederiksstads Forsvar gav Anledning til flere Sejerstegn. Man havde faaet nok af dem og lod sig nu nøje med den provisoriske Regerings Mønter.

Af disse kom kun to i Omløb, begge i Kobber: *1 Sechsling* og *1 Dreiling Scheidemünze* (Fig. 30 og 31). Da vore Tropper besatte Altona, confiskeredes paa Mønten den oprørske Regerings Møntmester-Tegn (Fig. 29), og Stemplerne til *1 Schilling Scheidemünze* i Sølv (Fig. 32). Efterat disse Stempler vare førte til Mønten i Kjøbenhavn, lod Møntmedailleur F. Krohn tage nogle faa Afslag af denne sidste af Oprørsregeringens Mønter, der var bestemt til at sættes i Omløb, og derfor ikke er nogen Prøvemønt, som den almindelig kaldes.

At politiske Foreninger blomstrede stærkt under Oprøret, og at disse have havt talrige Tegn og Emblemer, kan ikke betvivles. Men Tiden har bortvejret de fleste af disse, og kun »*Schlesw.-Holst. Verein*« og en politisk Jeton (Fig. 35 og 34), begge fra Mayntzhausens store, holstenske Samling, opbevares paa Møntkabinetet. De danske Foreninger repræsenteres ligeledes sparsomt af »*Flensborg Borger- og Sangforening*« (Fig. 38 og 37). I Kjøbenhavn stiftedes en Forening »*For Sandhed og Orden*«, hvis Tegn var et Danebrogskors med de anførte Ord; men det maa iøvrigt være kommende Tider forbeholdt at supplere disse Minder fra en af de mærkeligste Perioder i Danmarks nyere Historie. Jeg vil derfor være taknemlig for enhver Oplysning i saa Henseende.

BESKRIVELSE OVER MEDAILLER OG MØNTER

FRA

OPRØRSPERIODEN 1848—51.

I. DANSKE MEDAILLER.

Portraitmedaillerne af Generalerne forekomme hyppigst prægede i Britanniametal; en Deel udprægedes i Sølv, og Exemplarer i Guld tilstilledes Frederik den Syvende. Størrelse 45 mm.

1) Bülow. *Fs.* Indenfor en bred, ophøjet Krans, dannet af en Laurbærgren til venstre og en Egegren til højre, Bülows Brystbillede en face i Generalsuniform. Foroven FREDERITS DEN 6. JULI 1849. Forneden — BÜLOW. *Bs.* Under en Sejerskrans, i otte Linier:

DENGANG VED FREDERITS | I MORGENRØDEN |
FOR KONGE, FÆDRELAND | OG PLIGT |
SAA MANGE GJÆVE DANSKE | SANK I DØDEN, |
BLEV BÜLOWS NAVN | UDØDELIGT. |

Derunder en Vaabentrophæ af Faner, en Kanon og Haandvaaben. Paa Afsnitslisten A & M. Tab. I, 1.

2) Helgesen. *Fs.* Som foregaaende, men under Kransen A & M og i Midten Helgesens Brystb. en face i Uniform. Foroven: FREDRIKSSTAD DEN 4DE OCTOBER 1849. Forneden HELGESEN *Bs.* Under en Sejerskrans i Straaleglorie, i otte Linier:

SOM DOVRE, HVOR | HAN LYSET SAAE OPRINDE, |
STOD GAMLE | HELGESEN VED FREDRIKSSTAD, |
SOM DET UROKKELIGT | STAAER HER HANS MNDE, |
I DANMARKS KRØNIKE | ET SJELDENT BLAD. |

Derunder et Kastel med Flag, omgivet af Faner, Kanoner og Haandvaaben. Derunder ALLEN & MOORE. Tab. I, 2.

3) Krogh. *Fs.* Som forrige, men med Kroghs Brystbillede en face i Generals-uniform. Foroven til venstre IDSTED | til højre 24DE OG 25DE JULI 1850 | forneden KROGH *Bs.* Under en Sejerskrans i Straaleglorie, i otte Linier:

SAAMANGEN FØRER | FALDT I DENNE STRID, |
DOG EEN BLEV SPARET | TIL DET ALLERSIDSTE, |
OG DET VAR KROGH, | SOM KOM I RETTE TID, |
DA DANMARK HAVDE | INGEN FLEER AT MISTE. |

Derunder en Løve til højre med et Flag i venstre Forpote. Under den, lille, ALLEN & MOORE. Tab. I, 3.

4) De Meza. *Fs.* Som forrige, men med de Mezas Brystb. en face i Generals-uniform. Foroven til venstre IDSTED | til højre 25DE JULI 1850 | forneden DE MEZA *Bs.* Under en Sejerskrans, i otte Linier:

HVOR FAREN VAR, | DER VAR DE MEZA MED! |
SELV DA DET HAM PAA | KRAFTEN BRISTED |
HAN, NEPPE KARSK, | DOG FLØI AFSTED |
OG SEIREN FJENDENS | HAAND FRAVRISTED. |

Derunder en liggende Løve fra venstre, omgivet af Vaaben og Faner. Paa Afsnitslisten ALLEN & MOORE. Tab. I, 4.

5) Olaf Rye. *Fs.* Som forrige, men Ryes Brystbillede i Uniform, Halvprofil til højre. Om Billedet nede fra venstre FÖD d. 16 NOVEMBER 1792: † d. 6 JULI 1849 VED UDFALDET FRA FREDERITS | forneden OLAF RYE | Under Kransen A & M *Bs.* Under en Sejerskrans med Straaleglorie, i otte Linier:

DIG ALDRIG GLEMMER | DANMARKS LAND! |
OMKRING DIN ÆRE NU SIG | HIMLEN HVÆLVER |
DU DANIEL RANTZAU'S | LIGEMAND! |
DU SÖN AF EINAR | TAMBESKJÆLVER! |

Derunder Vaabentrophæ af en Kanon, omgivet af Faner og Haandvaaben. Tab. I, 5.

6) Schleppegrell. *Fs.* Som forrige, men uden A & M under Kransen, og med Schleppegrells Brystb. i Uniform, Halvprofil til venstre; i Skulderafsnittet A & M. Omkring Billedet, foroven FÖD d. 28 JUNI 1792 † d. 25 JULI 1850 I SLAGET VED JDSTED. Forneden SCHLEPPEGRELL *Bs.* Under en Sejerskrans med Straaleglorie, i otte Linier:

SOM KLÆK SOLDAT FORGUDET | AF SOLDATER |
MED SMIL OM MUNDEN, | FORAN OG TILHEST |
PAA SEIRENS DAG, BLANDT | KUGLER OG GRANATER |
FIK DU DEN DÖD, DER HUEDE | DIG BEDST! |

Derunder Vaabentrophæ af en Kanon, omgivet af Faner og Haandvaaben. Tab. I, 6.

7) For Tapperhed. (1848, af F. Krohn.) *Fs.* Frederik d. Syvendes Hoved i Profil fra højre. Derover til v. FREDERIK VII | til højre KONGE AF DANMARK. | Under Halsafsnittet F: KROHN F: *Bs.* I en bred Krans, dannet af en Egegren til v. og en Laurbærgren t. h., som forneden sammenholdes af en Dobbeltsløjfe, (stort) 1848 | Under Kransen mellem to smaa Stjerner FOR TAPPERHED | 35 mm. Kanonmetal. Foroven tilloddet Øsken med trekantet Bæring. Tab. II, 7.

Tab. I.

8) Miniaturmedaille. Som forrige, af Graveur J. Hovgaard. Under Hals-afsnittet J. H. 18 mm. Kobbet forgyldt.

9) For Fædrelandskjærlighed (1848, af F. Krohn.) Som Nr. 7, kun under Kransen FOR FÆDRELANDSKJÆRLIGHED uden Stjerner. 35 mm. Kanonmetal. Tab. II, 8.

10) Til de Frivillige i Broderrigerne (u. Aar, af P. Petersen). *Fs.* Heimdal med sin Hane paa Bifrost blæser Luren til Kamp. Omskrift fra v. NU STANDER STRIDEN UNDER JUTLAND *Bs.* Vikingedrage med to Krigere. I Masten Norges og Sveriges Vaabenskjolde. Omskrift fra v. OG BØREN BLÆSER DENNEM IND FOR DANMARK I Afsnittet under Bølgerne TIL DE FRIVILLIGE FRA | BRODERRIGERNE | lille, P. PETERSEN | 42 mm. I Sølv og Bronze. Tab. II, 9.

II. TYDSKE MEDAILLER.

11) Von der Tann (1850, af Drentwett.) *Fs.* Foroven i to brudte Linier — LUDWIG FREIH. — VON DER TANN. | GEBOREN DEN — 18. JUNI 1815. | Von der Tann staaende ved en bekranset Stamme. *Bs.* Foroven i tre Linier — D. EDLEN SCHLESWIG-HOLSTEINER D. TAPFERN KÄMPFER F. IHR | RECHT FÜR IHR DEUTSCHES VATERLAND. | MIT GOTT ZUM SIEG. | Derunder et Anker, hvilende paa en Kanon, omgivet af to flagrende Faner og Haandvaaben. I Afsnittet 1850 og til v., lille, DRENTWETT. F. 40 mm. I forgyldt Bronze, Britanniametal og støbt Jern med rødt-hvidt-blaat Baand. Tab. II, 10.

12) Den provisoriske Regering (14. Marts 1848, af Lorenz). *Fs.* Omskrift paa en ophøjet, bred Rand; foroven mellem to femoddede Stjerner — DAT SE BLIVEN EWICH TOSAMMENDE VNGEDELTE | forneden — fra v. NICHT ALSE ENEME KONINGE TO DENNEMARKEN | To kvindelige Figurer, Holsten og Slesvig, samt Christian I aflægge Ed paa »die Landesprivilegien« i Ribe (5. Marts 1460). Paa Haandfæstningsrullen fordybet DER | LANDE | PRIVE | LEIGE | Paa Alterets Fodstykke, fordybet RIPEN | I Afsnittet, lille, MITTWOCH N. INVOC. | 1460 | *Bs.* Omskrift foroven — mellem to femoddede Stjerner RECHT UND GERECHTIGKEIT STEHN UNS ZUR SEITE | forneden — FORTVIVLELSSENS SELVHJÆLP | To Kvinder, Holsten og Slesvig, nedstøde fra en Borgtinde med deres Spyd en Drage med kronet Narrehætte. Til v. en opgaaende Sol; til h. et Skib. I Afsnittet, lille, 24. MAERZ 1848 | LORENZ F. | 42 mm. I Sølv, Bronze og støbt Jern. Tab. II, 11.

13) Jernkorset (1848—49). Støbt Jernkors med ophøjede Rande. Paa Korsets venstre Arm 1848, paa højre 1849. I Midten et rundt Felt, deelt ved en lodret Linie. I venstre Felt Slesvigs to Løver paa prikket Bund. I højre Holstens Neldeblad paa lodretstribet Grund. 28 mm. Foroven fast Øsken og Ring. Tab. II, 13.

SLAG OG BATAILLER 1848.

14) Flensborg (9de April). *Fs.* Insurgenterne fordrives fra Flensborg Møllebakker. Til højre de danske Skibe. I Afsnittet 9 Ap 1848 | *Bs.* *And:* | an die bei | FLENSBURG (N og S omvendte) | gefallenen | HELDEN | 23 mm. Messing. Tab. III, 21.

7

8

9

10

11

12

13

12

15) Flensborg (9de April). *Fs.* Som forrige; men foroven — FLENSBURG | *Bs. And.: | an die | tapfern | deutschen | HELDEN | 23 mm. Messing. Tab. III, 20.*

16) Femern (15. April, af Helfricht. Overfaldet paa Kaptajn Dirckinck-Holmfeldt). *Fs.* Parti af Strandbredden med Dirckinck Holmfeldt i Baaden; Leesen og hans Følge paa Land. Paa Søen to Skibe, ved hvilke (med smaa Bogstaver) til v. NAJADEN til h. LÖVENÖRN | I den fordybede Rand HELFRICHT F. *Bs.* Omskrift paa ophævet Rand øverst fra højre GEFANGENNAHME DES DAENISCHEN MARINECAPITAINS BARON VON DIRKING-HOLMFELD (sic!). I Midtfeltet, lige, VOM | BARON V. LEESEN. | ASMUS MACKEPANG | JOACHIM MEISLAHN | H. JANSEN | LORENZ BIERWIRTH | JOHANN KÜHL. | FEHMERN | DEN 15 APRIL | 1848. | 50 mm. Sølvvægt 60 Gr. Tab. II, 12.

17) Eckernförde (21. April, Rekognoscering). *Fs.* Foroven — ECKERNFÖRDE | derunder Parti af Strandbredden med Artillerikamp mod to danske Skibe. I Afsnittet *d 21 Ap 1848* | *Bs. And.: | an die | gefallenen | deutschen | HELDEN | 23 mm. Tab. III, 19.*

18) Slesvig (23. April). *Fs.* Foroven — SCHLESWIG | derunder Slagscene med Gottorp Slot til v. I Afsnittet *d 23 Ap 1848* | *Bs. And.: | an die | gefallenen | deutschen | HELDEN | 23 mm. Tab. III, 24.*

19) Slesvig (23. April). Som foregaaende; men paa Bagsiden *Minde | om de | tapfre | danske | HELTE | Tab. III, 24.*

20) Mysunde (23. April). *Fs.* Foroven — MISSUND | derunder Fremstilling af Kampen. I Afsnittet *d 23 Ap 1848* | *Bs. And.: | an die | tapfern | deutschen | HELDEN | 23 mm. Tab. IV, 25.*

21) Bilskov (24. April). *Fs.* Foroven — BILSCHAU | derunder Kampen ved Bilskov. I Afsnittet *d 24 Ap 1848* | *Bs. And.: | an die | tapfern | deutschen | HELDEN | 23 mm. Tab. III, 22.*

Denne Bataille er Kampen ved Oversø, hvor andet Jægerkorps kæmpede mod Hannoveranerne, Dagen efter Slaget ved Slesvig. Bilskov er en Kro der i Nærheden.

22) Dybbøl (5. Juni). *Fs.* Foroven — DÜPPEL | derunder Kampen om Dybbøl Mølle. I Afsnittet *M. Juni 48* | *Bs. And.: | an die | tapfern | deutschen | HELDEN | 23 mm. Tab. III, 23.*

23) Dybbøl (5. Juni). Som foregaaende; men paa Bagsiden *Minde | om de | tapfre | danske | HELTE | 23 mm. Tab. III, 23.*

Denne danske Indskrift forekommer dels ren, dels præget over den tyske, som endnu sees i Bunden.

24) Hoptrup (7de Juni). *Fs.* Foroven — HOPTRUP | derunder Kampen. I Afsnittet *7 Jun. 1848* | *Bs. And.: | an die | tapfern | deutschen | HELDEN | 23 mm. Tab. IV, 26.*

SLAG OG BATAILLER 1849.

25) Eckernförde (u. Dato, af Drentwett). *Fs.* Fremstilling af Kampen, uden Omskrift. I Afsnittet et Ornament og til v. for det, lille, DRENTWETT. F. *Bs.* Omskrift nede fra v. GROSSER SIEG DER DEUTSCHEN ÜBER DIE DÄNEN BEI ECKERNFÖRDE. 1849

Tab. III.

14

15

17

18

19

16

20

21

22

23

24

Roset. Indenfor en Cirkellinie det ukronede tyske Vaabenskjold, med Linierne for Sort, Rødt og Guld, omgivet af snørklede Blomsterornamenter. 38 mm. Tab. III, 14.

26) Eckernförde (5. April, af Löwenstein). *Fs.* Prospekt af Eckernförde med Batterierne og Skibene. I Afsnittet LÖWENSTEIN. *Bs.* Omskr. o. fr. h. DEN TAPFERE DEUTSCHEN KRIEGERN GEWIDMET * | I Midtfeltet, lige, ZERSTÖRUNG | D. DÄN. LINIENSCHIFFES | CHRISTIAN VIII | UND | EROBERUNG | DER FREGATTE | GEFION | —o— | ECKERNFÖRDE | 5. APRIL 1849 | 31 mm. Messing. Tab. III, 16.

27) Eckernförde (5. April, af Löwenstein). Som forrige; men i Afsnittet LÖWENSTEIN F. og paa det øverste Batteri (Sydbatteriet) tre Kanoner, medens der paa den foregaaende kun er to. 31 mm. Messing.

28) Eckernförde (5. April). *Fs.* Foroven — VON DEN IUNGFRAUEN ECKERNFÖRDES | I Afsnittet KUPF. V. CHR. VIII | Gefion under tysk Flag, og det rygende Vrag af Christian den Ottende tæt ved Nordbatteriet. *Bs.* Som foregaaende. 31 mm. Kobber. Tab. III, 15.

29) Eckernförde (5. April). Som foregaaende, men uden nogen Indskrift paa Forsiden.

30) Eckernförde (5. April). Spillejeton. *Fs.* Samme Fremstilling som foregaaende. *Bs.* Omskrift o. fr. h. V. D. LINIENSCHIFFE CHR. VIII. ECKERNFÖRDE 5. APR. 1849 | Fembladet Roset. I Feltet Hjerter Es. 24 mm. Af Malm, tyk.

Som forrige, med 31) Kløver Es, Tab. III, 18, 32) Ruder Es og 33) Spader Es.

Som forrige, med 34) Hjerter Es, 35) Kløver Es, 36) Ruder Es og 37) Spader Es. Af Kobber og tyndere.

38) Som forrige, men uden noget Bagstempel. Præget som Huulmønt.

39) Eckernförde (5. April). *Fs.* De to Rangskibe og de to Dampskibe i Kamp med Nord- og Sydbatteriet. *Bs.* Foroven — EROBERUNG d. D. K. S. | i Midten, lige, CHR: VIII | und | GEFION | d 5. Ap 49 | forneden — bei ECKERNFÖRDE | 25 mm. Messing. Tab. III, 17.

40) Kolding (23. April). *Fs.* Kampen i Kolding med Koldinghus i Baggrunden. I Afsnittet d 23 Ap 49 | *Bs.* Mellem to korslagte Egegrene *And: | an unsern | Sieg bei | KOLDING |* 24 mm. Messing. Tab. IV, 27.

41) Fredericia (6. Juli). *Fs.* Udfaldet fra Fredericia; i Baggrunden Møllebustionen og Skibene. I Afsnittet d 6 Juli 1849 | *Bs.* Mellem to Egegrene *Heil | unsern tapfern | Vaterlands | Vertheidigern |* 24 mm. Messing. Tab. IV, 28.

MØNTER OG MØNTMEISTER-TEGN FRA ALTONA.

42) Møntmester-Tegn (u. Aar). *Fs.* Under en femoddet Stjerne T. C. W. | ANDERSEN | Roset-Ornament og derunder en femoddet Stjerne. *Bs.* Under en fembladet Roset MÜNZMEISTER | IN | ALTONA | fembladet Roset. 27 mm. Kobber. Tab. IV, 29.

Tab. IV.

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

43) 1 Schilling, 1851. *Fs.* Slesvigs og Holstens kronede Vaabenskjold, omgivet af to Egegrene. Under Vaabnet H. L. (Lorenz.) *Bs.* Foroven — SCHLESW. HOLST. forneden — SCHEIDEMÜNZE | I Midten 1 | SCHILLING | 1851 | T. Rigsæble A. (T. Andersen). 18 mm. Sølv. Tab. IV, 82.

44) 1 Sechsling, 1850. *Fs.* Som forrige. *Bs.* Omskr. n. fr. v. SCHLESW. HOLSTEIN. SCHEIDEMÜNZE | I Midten 1 | SECHSLING | 1850 | T. A. | Rigsæble | 27 mm. Kobber. Tab. IV, 80.

45) 1 Sechsling, 1851. Som foregaaende, men 1851.

46) 1 Dreiling, 1850. *Fs.* Som foregaaende. *Bs.* Omskrift som forrige, men i fæltet 1 | DREILING | 1850 | T. A. | Rigsæble | 22½ mm. Kobber. Tab. IV, 81.

FORENINGS-TEGN.

47) Flensborg Borger-Forening (u. Aar). Mellem F — B Flensborg Byvaaben. 21 mm. Ensidedt, rundt Sølvtegn. Tab. IV, 88.

48) Flensborg Sangforening. En Sølvlyra, hvilende forneden paa en Roset. Paa Sangbunden Slesvigs Vaabenskjold. 30/20 mm. Tab. IV, 87.

49) Schleswig-Holst. Verein (u. Aar). Under et tvefliget Baand med UP EWIG UNGEDEELT | Slesvigs og Holstens kronede Vaabenskjolde, omgivne af Ornamente, som over Vaabenskjoldet ende med to sammenlagte Hænder. Forneden — SCHLESW.-HOLST. VEREIN | Alt indenfor en Perlecirkel. 28 mm. Rundt Sølvtegn. Tab. IV, 85.

50) Insurgent-Tegn (u. Aar). *Fs.* Omskr. til v. UP EWIG | til h. UNGEDEELT | I Midten Slesvig-Holstens kronede Vaabenskjold. *Bs.* Foroven — AUF EWIG | to sammenlagte Hænder | ZU | DEUTSCHLAND | 16 mm. Tab. IV, 84.

UNIFORMS-TEGN.

51) Insurgent-Armeens Vaabenknap. *Fs.* Slesvig-Holstens kronede Vaaben. *Bs.* SUPERIOR QUALITY | over to korslagte Laurbærgrene. 24 mm. Forsølvet Malm. Tab. IV, 86.

52) Freischärler-Kokarden. I Midten en sort Ørn paa hvid Grund, derom det sort-rødgylde Baand, det sidste kruset. 21 mm. Forgyldt Messing. Tab. IV, 83.

GRAVEREDE ERINDRINGS-TEGN.

53) Rhomboidalt Stykke Kobber. Med kursiv Skrift *Vom | Linien-Schiffe | Chr. VIII Eckerneförde | d. 5 April 1849 |* for Enderne Stregornamente. 40/18 mm. Tab. IV, 89.

54) Skjoldformet Stykke Kobber. Med samme Indskrift. 25/18 mm. Tab. IV, 40.

55) Rundt Stykke Kobber. Med samme Indskrift, begrænset af en kvadratisk Linieramme, udenfor hvilken slyngede Ornamente. 18 mm. Forsølvet.

56) Ottekantet Stykke Kobber. Med *v. Chr. VIII | Eckerneförde | d. 5 April | 1849 |* 11/11 mm. Tab. IV, 41.

